

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра суспільствознавчої освіти

Освітня програма підвищення кваліфікації керівників гуртків

«Сучасні підходи до організації гурткової роботи»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол № 5 від 15 травня 2026 р.)

Завідувачка кафедри

Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №4 від 04 червня 2026 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробник: професор кафедри суспільствознавчої освіти, доктор педагогічних наук, професор Баханов Костянтин Олексійович

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей (знання фахових методик, технологій).

Розроблено на основі типової програми:

Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників сфери позашкільної освіти на тему «Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі закладів позашкільної освіти» (Наказ Міністерства науки та освіти України № 494 від 19.03.2026 р.)

Термін дії програми: з 01.07.2026 до 01.07.2031 року.

Рецензенти:

Сохань Галина Степанівна, завідувач кафедри суспільствознавчої освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», кандидат філологічних наук,

Суховерська Ірина Іванівна, завідувач кабінету інформаційно-комунікаційної діяльності КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», кандидат історичних наук.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність. В умовах модернізації системи освіти в Україні особливої значущості набувають питання оновлення змісту освіти, що ґрунтуються на компетентнісних засадах, особистісних сенсах здобувачів освіти, інноваційних концептах. Заклади позашкільної освіти є складником системи освіти, що виконують важливу роль у формуванні системи цінностей особистості, розвитку її творчих здібностей, ініціативності, критичного мислення, навичок співпраці, саморозвитку та самореалізації.

Ефективна реалізація компетентнісного підходу в позашкільній освіті потребує від керівників гуртків, які забезпечують організацію освітнього процесу в цій сфері, оновлення підходів до реалізації змісту.

Актуальність підвищення кваліфікації керівників гуртків за темою «Сучасні підходи до організації гурткової роботи» підсилюється тим, що в умовах повномасштабного вторгнення вони виконують важливу місію, спрямовану на реалізацію освітньої, виховної, психологічної, соціальної функцій. Для забезпечення кожній дитині доступу до якісної позашкільної освіти, керівники гуртків з урахуванням безпекової ситуації в регіоні організовують освітній процес в очній та/або дистанційній формі навчання, що потребує від них гнучкості, сформованості цифрових навичок, здатності вивчати запити та потреби здобувачів освіти.

Цільова група: керівники гуртків.

Обсяг: 30 годин.

Форма навчання: очна, очно-дистанційна.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку керівників гуртків у їх підготовці до організації освітнього процесу в умовах викликів сьогодення, відповідно до запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Завдання:

- забезпечити знання і розуміння суті дослідницького, комунікативно-діяльнісного та ігрового підходів і переваги їх застосування у гуртковій роботі;
- сприяти опануванню прийомами дослідницького, комунікативно-діяльнісного та ігрового навчання при організації і проведення гурткових занять;
- сформувати вміння організовувати освітній простір, спрямований на розвиток особистості і формування в учнів ціннісних життєвих навичок;
- розвинути уміння проводити, аналізувати гурткові заняття, спираючись на сучасні підходи до організації гурткової роботи.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- емоційно-етична;

- мовно-комунікативна;
- громадянська;
- інформаційно-цифрова;
- компетентність педагогічного партнерства;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- знає і розуміє сутність дослідницького, комунікативно-діяльнісного та ігрового підходів і переваги їх застосування у гуртковій роботі;
- володіє прийомами дослідницького, комунікативно-діяльнісного та ігрового навчання при організації і проведення гурткових занять;
- вміє організовувати освітній простір, спрямований на розвиток особистості і формування в учнів ціннісних життєвих навичок;
- вміє проводити, аналізувати гурткові заняття, спираючись на сучасні підходи до організації гурткової роботи.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання: відповідність (виступу, презентації, творчої роботи тощо) темі і поставленому завданню, сучасним тлумаченням підходів до організації гурткової роботи, повнота і ґрунтовність, доречність і змістовність ілюстрацій та прикладів, самостійність та оригінальність.

Особливості реалізації програми

Реалізація програми передбачає навчання слухачів як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою передбачено виконання самостійної роботи. Велику увагу в програмі приділено безпосередній комунікації слухачів один з одним та обміну досвідом кращих практик реалізації сучасних підходів до організації гурткової роботи

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лек-ції	Прак-тичні	Самостійна робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань	1		1	
Модуль І. Дослідницький підхід до організації гурткової роботи	6	2	4	
Тема 1.1. Дослідницький підхід та його реалізація в гуртковій роботі.		2		
Тема 1.2. Дослідницького підхід в контексті компетентісно зорієнтованої освіти.			4	
Модуль ІІ. Комунікативно-діяльнісний підхід до організації гурткової роботи	8	2	6	
Тема 2.1. Комунікативно-діяльнісний підхід та його реалізація в гуртковій роботі.		2	2	
Тема 2.2. Розвивальний потенціал комунікативно-діялісного навчання.		2	2	
Модульна контрольна робота № 1.				3
Модуль ІІІ. Ігровий підхід до організації гурткової роботи	8	2	6	
Тема 3.1. Ігрова діяльність – шлях до формування творчої особистості учня.		2	2	
Тема 3.2. Досвід застосування ігрової діяльності у гуртковій роботі.			4	
Модульна контрольна робота № 2.				3
Круглий стіл «Запровадження сучасних підходів до гурткової роботи як запорука ефективної роботи керівника гуртка».	6		6	
Вихідне діагностування. Рефлексія.	1		1	
Всього годин:	30	8	16	6

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

1. **Реєстрація слухачів.** Вхід в систему дистанційного навчання, ознайомлення з навчальним середовищем, інструментами взаємодії (Практичне заняття – 1 година).
2. **Ознайомлення з програмою і навчальним планом.** Знайомство, формування очікувань учасників (Практичне заняття – 1 година).

Модуль І. Дослідницький підхід до організації гурткової роботи

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1.1. Дослідницький підхід та його реалізація в гуртковій роботі
(Лекція - 2 години)

План лекції

1. Суть і особливості дослідницького підходу.
2. Завдання і принципи дослідницького підходу в освіті.
3. Дослідницький підхід і розвиток у гуртківців навичок ХХІ ст.

Тема 1.2. Дослідницького підхід в контексті компетентнісно зорієнтованої освіти (Практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Формування ключових компетентностей учнів за допомогою дослідницького підходу.
2. Проблемні завдання як каталізатори дослідницької діяльності гуртківців.
3. Організація проєктної діяльності на гурткових заняттях.

Модуль ІІ. Комунікативно-діяльнісний підхід до організації гурткової роботи

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 2.1. Комунікативно-діяльнісний підхід та його реалізація в гуртковій роботі (Лекція – 2 год.)

План лекції

1. Сутність комунікативно-діяльнісний підходу до навчання та виховання.
2. Інтерактивне і кооперативне навчання.
3. Головні прийоми інтерактивного і кооперативного навчання.

Тема 2.2. Розвивальний потенціал комунікативно-діялісного навчання.
(Лекція – 2 год., практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Прийоми інтерактивного і кооперативного навчання в гуртковій роботі
2. Позиції керівника гуртка в інтерактивному і кооперативному навчанні.
3. Розвиток комунікативних здібностей учнів в гуртковій роботі.

Модульна контрольна робота № 1.

Напишіть есе: «Мій досвід організації комунікативної діяльності гуртківців».

Модуль III. Ігровий підхід до організації гурткової роботи

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 3.1. Ігрова діяльність – шлях до формування творчої особистості учня (Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год.)

План практичного заняття

1. Навчальна гра – засіб розвитку інтересів дитини.
2. Організація та проведення інтелектуально-пізнавальних ігор.
3. Організація гри в команді.
4. Сюжетно-рольові ігри.
5. Дидактичні ігри за видом діяльності учнів (ігри-мандрівки, ігри-доручення, ігри-загадки, ігри-бесіди (ігри-діалоги)).
6. Комп'ютерні ігри.

Тема 3.2. Досвід застосування ігрової діяльності у гуртковій роботі (Практичне заняття – 4 год.)

План практичного заняття

1. Напрями застосування ігрової діяльності у гуртковій роботі.
2. Актуальний педагогічний досвід і результативність впровадження діяльнісного підходу.

Модульна контрольна робота № 2.

Поділіться досвідом застосування ігрових технологій у гуртковій роботі.

Підсумкове заняття.

Круглий стіл «Запровадження сучасних підходів до гурткової роботи як запорука ефективної роботи керівника гуртка» (Практичне заняття - 6 год.)

Вихідне діагностування, рефлексія (Практичне заняття – 2 год.)

5. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. В чому суть і особливості дослідницького підходу до організації гурткової роботи?
2. Які завдання дозволяє реалізувати дослідницький підхід в освіті?
3. На яких принципах ґрунтується дослідницький підхід в освіті?
4. Як дослідницький підхід сприяє розвитку у гуртківців навичок ХХІ ст.?
5. Які ключові компетентності учнів можна сформувати за допомогою дослідницького підходу?
6. Яку роль в дослідницькій діяльності гуртківців відіграють проблемні завдання?
7. Наведіть приклади проблемних завдань, які ви використовуєте у власній практиці.
8. Як ви організуєте проєктну діяльність учнів на гурткових заняттях?
9. Яку роль в цьому відіграють батьки учнів?
10. В чому полягає суть комунікативно-діяльнісний підходу до навчання та виховання гуртківців?
11. Що таке інтерактивне і кооперативне навчання? Як ви їх використовуєте у власній практиці?
12. Які прийоми інтерактивного і кооперативного навчання ви знаєте?
13. Чи використовуєте ви їх на власних заняттях? Чому?
14. Яку роль в інтерактивному і кооперативному навчанні ви відводите собі?
15. Яким чином ви сприяєте розвитку комунікативних здібностей учнів в гуртковій роботі?
16. В чому полягає ваш досвід організації комунікативної діяльності гуртківців?
17. Що таке навчальна гра?
18. Яку роль ви відводите грі під час гурткових занять?
19. Як ви організовуєте та проводите інтелектуально-пізнавальні ігри?
20. Як ви організовуєте командні ігри?
21. Як ви ставитеся до проведення сюжетно-рольових ігор?
22. Чи використовуєте ви дидактичні ігри за видом діяльності учнів (ігри-мандрівки, ігри-доручення, ігри-загадки, ігри-бесіди (ігри-діалоги))?
23. Комп'ютерні ігри. Як ви до них ставитеся? В якій мірі використовуєте?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Биковський Я. Т. Педагогічні умови діяльності гуртків закладів позашкільної освіти : монографія. Київ : ШЦ АЛКОН, 2020. 148 с.
2. Вербицький В. Виховний потенціал закладів позашкільної освіти : методичний посібник. Київ : НЕНЦ, 2025. 376 с.
3. Інноваційний розвиток позашкільної освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» : методичний посібник / А. Е. Бойко, В. В. Вербицький, А. В. Корнієнко, О. В. Литовченко, В. В. Мачуський ; за ред. В. В. Мачуського. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 223 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738178/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.%202023%2Q%28%D1%80%D0%B5%DQ%B4.%2Q%D0%92.%20%D0%92.%20%D0%9C%DQ%BO%D1%87%D1%83%D1%81%D1%8C%D0%BA%DQ%B8%D0%B9%29.pdf>.
4. Модернізація організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти : метод. посіб. / [А.Е. Бойко, В. В. Вербицький, А. В. Корнієнко, О. В. Литовченко ; за ред. В. В. Мачуського] ; Ін-т проблем виховання НАПН України. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 223 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/723075/1/1_MOOI_web.pdf.

Додаткова література

5. Вербицький В. Практичний інтенсив: штучний інтелект в позашкільній освіті : інтерактивний посібник. Міністерство освіти і науки України ; Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді. Київ, 2025. URL: https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychniposibnyku_dlia_pedahohichnykh_pratsivnykiv/24
6. Ворона Л.І. Дистанційне навчання в закладах позашкільної освіти. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». 2021. №44. С. 30-35.
7. Литовченко О. В. Актуальні аспекти діяльності закладів позашкільної освіти в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення. Вдосконалення позашкільної освіти в умовах сучасних трансформацій : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Кропивницький, 19 березня 2024 р.) / За заг. ред. Т. С. Плачинди. Кропивницький : ПП «Поліум», 2024. С. 32-34.
8. Ляшенко Р. Проектна діяльність як умова підвищення якості позашкільної освіти. Вдосконалення позашкільної освіти в умовах сучасних трансформацій : матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Кропивницький, 25 квітня 2025 р.) / Укладачі : Кравцова Т. О., Краснощок І. П. Кропивницький : РВВ ПДУ ім. В. Винниченка, 2025. С. 63-66.
9. Методичні рекомендації щодо розвитку STEAM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2025-2026 навчальному році : лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 18.07.2025 №21/08-624. URL: <https://imzo.gov.ua/2025/08/08/lyst-imzo-vid-18-07-2025-21-08-624-metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozvytku-stem-osvity-v-zakladakh-zahal-noi-seredn-oi-ta-pozashkil-noi-osvity-u-2025-2026-navchal-nomu-rotsi/>.

10. Рацул А., Ранул О. Перспективи розвитку позашкільної освіти як важливої складової системи освіти України. Вдосконалення позашкільної освіти в умовах сучасних трансформації : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Кропивницький, 25 квітня 2025 р.) / Укладачі : Кравцова Т. О., Краснощок І. П. Кропивницький : РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. С. 18-23.
11. Смірнова О. Методичні основи проектної діяльності у закладі позашкільної мистецької освіти. Освітньо-науковий простір. 2021. № 1. С. 82-89.